

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Inleiding

Zojuist hebben we Loet de Hooge bevestigd als onze nieuwe ouderling.

En, Loet,
als ouderling krijg jij een herderlijke taak binnen de gemeente van Jezus Christus.

Je mag,
samen met de andere ambtsdragers
als een herder voor de gemeente zorgen.

Dat is geen kleine taak die je op je neemt.

En het is ook geen gemakkelijke taak.

...

En nu hebben we zojuist woorden uit de bijbel gelezen
- heel bekende woorden -
over Jezus
die de Goede Herder is.

Maar niet alleen gaat het daar over de Goede Herder,
het gaat daar ook over slechte herders.

Herders die geen liefde voor de schapen hebben.

En deze woorden van Jezus kunnen
- dat is in ieder geval mijn ervaring -
gemakkelijk een verlamdend effect op je hebben,
want als ik kijk naar mezelf,
naar de kwaliteit van mijn herderschap,
in vergelijking met het Goede Herderschap van Jezus,
dan voel ik me gemakkelijk zo'n huurling.

Iemand die niet zijn leven op het spel zet voor de schapen.

...

Ja,
als je zo naar deze gelijkenis van de Goede Herder kijkt,
als een voorbeeld van hoe jij herder zou moeten zijn,
dan zakt de moed je in de schoenen
en staat je mislukking als herder bij voorbaat vast.

Luisteren

Nou,
dat de moed je in de schoenen zinkt,
dat is de bedoeling niet,
en op je mislukking als herder zijn we al helemaal niet uit,
dus wat zullen we dan doen
met deze woorden van de Goede Herder?

...

Wat misschien altijd wel goed is bij woorden uit de bijbel,
maar in ieder geval juist bij deze woorden
is om ze allereerst te lezen
niet als een opdracht,
maar als een belofte.

En de belofte van deze woorden is
dat er een Góede Herder is.

En die Herder ben jij niet,
ben ik niet,
- niemand hier is dat -
maar dat is Jezus.

Dus, Loet,
zak maar even lekker onderuit,
vergeet maar even wat jij zou moeten doen om een goede herder te zijn,
en probeer te verstaan
wat de belofte van
dé Goede Herder
voor jou mag betekenen.

Luister maar gewoon;
iets groters wordt er niet van je gevraagd.

Echte herder

Goed,
de gelijkenis van de Goede Herder dus.

Wat opvalt
is dat die gelijkenis eerst nog wordt verteld
als een gelijkenis van de echte herder.

Jezus vertelt een verhaal dat heel herkenbaar is
voor de mensen in Israel in die tijd.

Herders trokken overdag met hun kudden over de velden
op zoek naar voedsel en water voor hun vee
en 's avonds brachten ze hun kudden binnen een speciale omheining
zodat de dieren veilig waren voor de nacht.

En als de kudde in de schaapskooi waren,
dan waren de herders vrij.

Er hoefde dan nog maar één deurwachter bij de schaapskooi te staan
om over de kudde te waken.

En de volgende morgen kon de herder zich bij de deurwachter melden,
die zou hem dan binnenlaten,
en dan kon de herder zijn schapen weer verzamelen
om ze opnieuw mee te nemen het veld in.

De echte herder meldt zich dus bij de bewaker van de schaapskooi,
maar een dief,
die klimt natuurlijk stiekem over de muur
om er een lammetje tussenuit te pikken.

Uitgeworpen

Nou,
dat is een heel helder en herkenbaar verhaal dat Jezus hier vertelt.

Maar wat bedoelt Hij hier nu eigenlijk mee?

...

Om zijn bedoeling met dit verhaal op het spoor te komen,
wil ik nu de aandacht vestigen
op een opmerkelijk element in dit verhaal.

Jezus spreekt over de herder
die zijn eigen schapen bij naam roept
en ze naar buiten leidt,
de schaapskooi uit,
het veld in.

En als hij dan zijn schapen naar buiten heeft gebracht,
gaat Hij voor ze uit
en zijn schapen volgen hem.

En daar zit iets heel opmerkelijks.

Want dat de herder zijn schapen naar buiten leidt,
zoals dat in vers 3 is beschreven,
dat is ronduit positief:

Gods volk wordt uitgeleid
naar de grazige wijden!

Alleen als in vers 4 wordt gesproken
over de schapen die naar buiten zijn gebracht,
dan is dat daar helemaal geen positieve voorstelling.

Het woord dat daar gebruikt wordt
- ekballoo -
dat betekent letterlijk 'uitwerpen'.

Dat is een ronduit negatief woord;
Wie uitgeworpen is,
hoort er niet meer bij!

En hier ligt dan ook het punt waar we op moeten letten
in de gelijkenis van de Goede Herder.

In het luisteren naar de stem van de Goede Herder
worden de bokken van de schapen gescheiden.

Het gaat er niet alleen om
wie de echte herder is,
het gaat er ook om
wat de echte kudde is.

Rondom Jezus
verzamelt zich het ware volk van God.

Rondom Jezus voltrekt zich een scheiding.

Blinde

Het gaat dus over schapen
die worden uitgeworpen!

Dat is een heel opmerkelijk element
in de gelijkeins van de Goede Herder.

Hiermee ligt de gelijkenis direct in het verlengde
van wat hiervoor is gebeurd.

Jezus heeft een blindgeboren man genezen.

Die man kan nu zien!

Maar het was op een sabbat gebeurd
dus de religieuze elite bemoeit zich ermee.

En het gesprek dat de Joodse leiders met deze man hebben,
loopt er uiteindelijk op uit
dat ze hem
uit de gemeenschap werpen.

"Als jij leerling van Jezus wil zijn,
dan hoor je niet meer bij het volk van de God van Israel!"

En zo jagen ze hem weg.

En als Jezus dat hoort,
zoekt Hij hem op.

Jezus is de Herder van de schapen
die er om Hem
worden uitgeworpen.

Hen zoekt Hij op,
hen gaat Hij voor.

Deur

De gelijkenis van de Goede Herder
gaat dus over de scheiding die er ontstaat
in het luisteren naar het Woord van Jezus.

En dat onderscheidende van de persoon van Jezus
onderstreept Hij
als Hij de gelijkenis verder gaat uitleggen.

Hij zegt dan allereerst van zichzelf:

Ik ben de deur voor de schapen.

En met het beeld van die schaapskooi voor ogen
betekent dat maar één ding.

Je komt door Jezus binnen,
of je komt niet binnen.

Niemand komt tot de Vader
dan door Mij.

En wie door Mij binnenkomt
vindt vrijheid en veiligheid
om in en uit te gaan
naar de grazige weiden van Gods overvloedige liefde.

...

Een blindgeborene,
die in het luisteren naar de stem van Jezus
het licht en het leven vond,
wordt er door herders die naar Jezus niet willen luisteren
uitgeworpen.

Bij hen gaat de deur voor hen dicht.

De deur van Jezus staat altijd voor hem open.

En die deur is de deur naar het leven.

En wie door die deur niet binnengaat,
vindt het leven niet.

Goede Herder

Er zit in de gelijkenis van de Goede Herder
dus een sterk element van scheiding.

Dat element wordt onderstreept als Jezus zichzelf
de Deur voor de schapen noemt.

En juist als we er oog voor krijgen
hoe belangrijk dat onderscheidende element hier is,
ontstaat er ruimte
om te gaan verstaan
wat de belofte is
van de Goede Herder.

...

Want daarover gaat Jezus nu verder spreken.

Hij zegt nu ronduit wie Hij is:

Ik ben de Goede Herder.

Hij zegt ronduit Wie Hij is
én

Hij zegt ronduit wat Hij doet:

De Goede Herder geeft zijn leven voor de schapen.

...

Hier spreekt Jezus over Zichzelf
en over waarvoor Hij gekomen is.

Dat is het enige
wat we hier nog hoeven te horen.

We hoeven alleen nog maar te horen
Wie de Goede Herder is.

Het gaat er hier niet om dat we ons eigen herderlijke karakter
afmeten aan dat van Hem
om dan teleurgesteld over onszelf af te druipen,
maar het gaat er hier om
dat we zien hoe Hij de Goede Herder is
en dat we daarin onze vrijheid en vreugde vinden.

Want even gaat het nog wel over huurlingen
- geen echte herders -
maar dat is alleen maar om in contrast daarmee
zichtbaar te maken
hoe Jezus Goede Herder is.

Daarna gaat het alleen nog maar over Hem
en over hoe Hij Goede Herder is.

Liefde

Nou,
hoe is Jezus dan Goede Herder?

...

Jezus is dat
doordat Hij doet
waartoe de Vader
Hem gezonden heeft.

...

En ik vind het lastig
om dit duidelijk onder woorden te brengen,
omdat Jezus hier heel wat zaken
op en aan elkaar plakt.

Hij zegt:

Ik ben de Goede Herder.
Ik ken mijn schapen
en mijn schapen kennen Mij,
zoals de Vader Mij kent
en Ik de Vader ken.
Ik geef mijn leven voor de schapen.

Maar waar het om gaat
is dat wij
in Christus
gekend zijn
bij God.

Zoals Christus ons kent,
kent de Vader Hem.

Zoals wij Christus kennen,
kent Christus de Vader.

Maar dan ook:

Zoals wij Christus kennen,
kennen wij de Vader.

En zoals de Vader Christus kent,
kent Hij ons.

En dat kennen
is een heel intiem kennen.

Dat is het kennen van de liefde.

En het is in de liefde voor de Vader
en de liefde voor ons
dat Christus zijn leven geeft.

En het is om deze liefde
dat de Vader Hem liefheeft,
omdat Hij zo Gods liefde voor ons vervult.

Slot

Dat is de Goede Herder die wij hebben.

Het is de Herder
die ons in zijn dood op opstanding
in Gods liefde thuis brengt.

En in de weide van die liefde
mogen we
in- en uitgaan.

En wie in die weide van Gods liefde
iets van een herderlijke rol mag bekleden,
hoeft niet meer te doen
dan zich aan die liefde laven
en op die liefde te wijzen.

En God om die liefde te loven.

Amen